

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 20. syyskuuta 2023
(OR. en)

13232/23

COMPET 899
IND 483
MI 765
BETREG 25
DIGIT 188
ECOFIN 903
EDUC 361
EMPL 447
FIN 939
FISC 201
MAP 49

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	13. syyskuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 535 final
Asia:	KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE Pk-yritysten apupaketti

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 535 final.

Liite: COM(2023) 535 final

Strasbourg 12.9.2023
COM(2023) 535 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Pk-yritysten apupaketti

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Pk-yritysten apupaketti

1 Pienillä yrityksillä on väliä

Pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) ovat keskeisessä asemassa Euroopan talous- ja yhteiskuntarakenteessa. EU:ssa on 24 miljoonaa pk-yritystä, jotka muodostavat 99 prosenttia kaikista EU:n yrityksistä ja tarjoavat kaksi kolmasosaa yksityissektorin työpaikoista EU:ssa¹. Tämän lisäksi ne ovat vahvasti sidoksissa paikallisyhteisöihin, erityisesti maaseutualueilla². Pk-yritykset muodostavat yli puolet EU:n rahoitusalan ulkopuolisten yritysten lisäarvosta ja ovat Euroopan innovoinnin³, monimuotoisuuden ja tasa-arvon⁴ kasvualusta. Pk-yritykset ovat olennaisen tärkeitä Euroopan vihreän ja digitaalisen siirtymän⁵ ja sen pitkän aikavälin vaurauden kannalta.

Pk-yrityksiä koskevat näkökohdat ovat sisältyneet kiinteästi komission politiikkaan, varsinkin vuoden 2020 pk-yritysstrategian⁶ käynnistämisestä lähtien. Meneillään olevan monivuotisen rahoituskehyn (2021–2027) ja Next Generation EU -elpymisvälineen⁷ puitteissa komissio odottaa, että pk-yritysten käyttöön asetetaan yli 200 miljardia euroa eri rahoitusohjelmista. Kriisien seuratessa toisiaan keskeisenä prioriteettina on ollut pk-yritysten kestävä elpyminen ja selviytymiskyky. Elpymis- ja palautumistukivälineestä⁸ myönnetään pk-yrityksille jopa 45 miljardia euroa ennennäkemätöntä tukea⁹ koheesipolitiikan rahastoista¹⁰ myönnettävän 65 miljardin euron lisäksi. Pk-yritykset olivat ensisijaisia tuensaajia myös eurooppalaisesta hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisestä tukivälineestä (SURE), jonka tarkoituksena on suojella työpaikkoja ja tuloja, joihin koronaviruspandemia vaikutti. Lisäksi pk-yritysten edut ovat olleet keskeisellä sijalla komission tilapäisissä valtiontukipuitteissa¹¹, joiden avulla jäsenvaltiot ovat voineet tarjota

¹ SME Performance Review 2023, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_en.

² Flash-eurobarometri 486, Pk-yritykset, startup- ja scaleup-yritykset ja yrittäjyys, syyskuu 2020, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

³ Productivity in SMEs and large firms, OECD, 2021, <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/54337c24-en/index.html?itemId=/content/component/54337c24-en>.

⁴ Flash-eurobarometri 486, Pk-yritykset, startup- ja scaleup-yritykset ja yrittäjyys, syyskuu 2020, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

⁵ Noin 89 prosenttia pk-yrityksistä toteuttaa jo toimia resurssitehokkuuden lisäämiseksi, Flash-eurobarometri 498, pk-yritykset, resurssitehokkuus ja vihreät markkinat, maaliskuu 2022, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287>.

⁶ COM(2020) 103 final.

⁷ COM(2021) 250 final.

⁸ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/smart.html.

⁹ Elpymisen ja palautumisen tulostaulu, pilaripohjainen seurantamenetelmä, ”Tuki pk-yrityksille” ensisijaisena tai toissijaisena toiminta-alana.

¹⁰ Tähän sisältyy 43 miljardia euroa vuosien 2021–2027 monivuotisesta rahoituskehystä ja yhteensä 22 miljardia euroa koheesipolitiikan alaan kuuluvista koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevista investointialoitteista ja REACT-EU-välineestä.

¹¹ Covid-19-pandemiaan liittyvät tilapäiset valtiontukipuitteet, valtiontukitoimenpiteitä koskevat tilapäiset kriisipuitteet talouden tukemiseksi Ukrainaan kohdistuneen Venäjän hyökkäyksen jälkeen, muutetut yleiset

tukea sitä tarvitseville yrityksille niin, että samalla varmistetaan yhdenvertainen kohtelu ja rajoitetaan kilpailun kohtuutonta vääristymistä, joka heikentäisi sisämarkkinoita.

Eurooppalaisia pk-yrityksiä on autettu monenlaisilla toimilla hyödyntämään vihreän ja digitaalisen siirtymän tarjoamia uusia markkinamahdollisuuksia sekä alojen välistä ja rajat ylittävää yhteistyötä. Tällaisia toimia ovat muun muassa 150 digitaali-innovointikeskittymän perustaminen eri puolille Eurooppa, kestävyysneuvojen verkoston¹² käyttöönotto pk-yrityksiä varten, siirtymäväylien käyttöönotto teollisuusekosysteemejä¹³ varten, sähkömarkkinoiden rakenneuudistus¹⁴, pk-yritysten mahdollisuus saada dataa oikeudenmukaisin ehdoin¹⁵, riskipääoman mobilisointi startup-yrityksille ja pk-yrityksille strategisilla aloilla, kuten avaruusallalla¹⁶, kansainvälistymisen¹⁷ ja kaupankäynnin¹⁸ vahvistaminen, liiketoimintamahdollisuuksien lisääminen Global Gateway -strategian¹⁹ avulla sekä teollis- ja tekijänoikeuksien suojaaminen²⁰. Pk-yritysten tarpeet ovat olleet etusijalla komission toimissa.

Pk-yrityksiin kohdistuu kuitenkin suuria epävarmuustekijöitä, tarjonnan rajoitteita ja työvoimapulaa, eikä kilpailukaan ole aina reilua. Nykyisen taloudellisen tilanteen epävakaus ja ennakoimattomuus ovat vaikeuttaneet pk-yritysten liiketoimintaa. Niillä oli osaksi vuosina 2021 ja 2022 vaikeuksia palkata uusia työntekijöitä vastaamaan voimakkaaseen kysynnän elpymiseen. Lisäksi Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan vuoksi pienyritysten energiakustannukset ovat nousseet, ja raaka-aineiden hintojen nopea nousu on vielä lisännyt niihin kohdistuvaa painetta. Korkojen nousu on myös hankaloittanut pk-yritysten rahoituksen saantia.

Vastatuuli todennäköisesti jatkuu. On ensiarvoisen tärkeää, että EU ja sen jäsenvaltiot jatkavat pk-yritysten tukemista väsymättä, auttavat niitä vahvistamaan elpymistään ja hyödyntämään koko potentiaalinsa, jotta ne kaikki – kulmakaupoista ja perhehotelleista teknologia-alan startup-yrityksiin – voivat edelleen edistää Euroopan pitkän aikavälin vaurautta.

ryhmäpoikkeussäännöt (komission asetus (EU) 2023/1315) ja vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen ehdotettu tarkistus, https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-de-minimis_en

¹² Enterprise Europe Network -verkoston puitteissa.

¹³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_en.

¹⁴ COM(2023) 148 final. Ehdotus antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden soveltaa hintasäännöstelyä sekä pk-yrityksiin että kuluttajiin energiakriisien aikana.

¹⁵ COM(2022) 68 final.

¹⁶ CASSINI-investointivälineestä osoitetaan lähes 700 miljoonaa euroa avaruuteen sijoittaviin riskipääomarahastoihin ja vähintään 1,5 miljardia euroa riskipääomaa startup- ja pk-yrityksille.

¹⁷ Pk-yritykset saavat myös sisämarkkinaohjelmasta rahoitusta miljardin euron arvosta. Sillä on tarkoitus tukea pk-yritysten kilpailukyvyä ja kansainvälistymisen vahvistamista ja kanavoida tukea pk-yrityksille pk-yritysten välittäjien, esimerkiksi Enterprise Europe Network -verkoston ja Euroclusters-hankkeiden, kautta. Euroopan klusteriyhteistyöfoorumi helpottaa näitä toimia.

¹⁸ Kaikkiin EU:n uusiin kauppasopimuksiin sisältyy pk-yrityksiä koskevia lukuja, joihin sisältyvien määräysten avulla pk-yritykset voivat kasvattaa liiketoimintaansa ulkomaanmarkkinoilla. Pk-yritykset voivat raportoida valitusmekanismiin (<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/single-entry-point-0>) kautta ulkomaanmarkkinoille pääsyn esteistä.

¹⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_fi

²⁰ COM(2020) 760 final. Toimintasuunnitelmalla autetaan yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä, hyödyntämään keksintöjään ja luomuksiaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Komissio pyrkii tarjoamaan tällä pk-yritysten apupaketilla lyhyen aikavälin apua, parantamaan pk-yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä ja selviytymiskykyä sekä edistämään oikeudenmukaista ja pk-yrityksille suotuisaa liiketoimintaympäristöä. Paketti sisältää

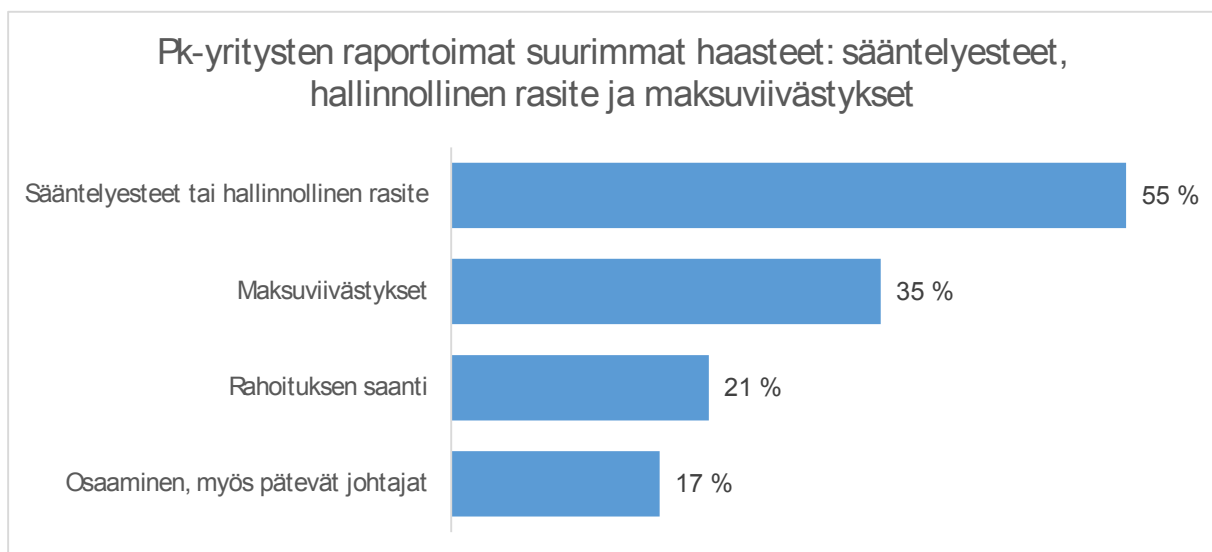
- ehdotuksen maksuviivästyksiä koskevaksi asetukseksi,
- ehdotuksen pk-yritysten verotuksen yksinkertaistamisesta koskevaksi direktiiviksi,
- joukon toimenpiteitä, joilla helpotetaan pk-yritysten toimintaa, parannetaan rahoituksen ja ammattitaitoisen työvoiman saantia ja tuetaan pk-yrityksiä niiden koko elinkaaren ajan.

Tiedonantoon liittyy ensimmäinen yhteistä digitaalista palveluväylää koskeva täytäntöönpanokertomus ja verkkoalustojen ja yritysten suhteista annetun asetuksen²¹ ensimmäinen alustava tarkastelu,

2 Haasteet: Pk-yritykset ja niiden kestävä elpyminen

Pk-yritysten tulos ei ole vielä palannut pandemiaa edeltäneelle tasolle. Inflaatiokorjattuna pk-yritysten arvonlisäyksen ennustetaan vuonna 2023 olevan 3,6 prosenttia alle vuoden 2019 tason (suurten yritysten osalta 1,8 prosenttia), ja pk-yritysten työllisyys on hädin tuskin elpynyt kriisiä edeltäneelle tasolle.²² Vuonna 2022 pk-yritysten arvonlisäys väheni reaalisesti 12:ssa 14:stä teollisesta ekosysteemistä²³, ja vuonna 2023 sen ennustetaan vähenevän kaikissa ekosysteemeissä.

Kaavio 1: Pk-yritysten keskeiset haasteet, lähde: Flash-eurobarometri 486

Hallinnollinen rasite tai sääntelyesteet ovat suurimpia ongelmia 55 prosentissa pk-yrityksistä.²⁴ Ennustettavan sääntely-ympäristön, hyvän hallintotavan ja tehokkaan

²¹ Asetuksessa (EU) 2019/1150 vahvistetaan säännöt oikeudenmukaisen, avoimen ja ennakoitavan liiketoimintaympäristön luomiseksi erityisesti pienille yrityksille ja kauppiaille, jotka toimivat verkkoalustoilla.

²² SME Performance Review 2023, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_en.

²³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_en.

²⁴ Flash-eurobarometri 486, Pk-yritykset, startup- ja scaleup-yritykset ja yrittäjyys, syyskuu 2020, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>

institutionaalisen kehyksen avulla voidaan parantaa kilpailukykyä, saavuttaa oikeudenmukaisempi toimintaympäristö ja tarjota apua.

Pk-yrityksiin kohdistuvat maksuviivästyksset heikentävät kilpailukykyä, lisäävät epävarmuutta ja vähentävät osallistumista julkisiin hankintoihin. Kaikissa yrityksissä, joihin maksuviivästyksset vaikuttavat, ne lisäävät käyttöpääomatarpeita ja rahoituskustannuksia, nostavat kustannuksia velkojen perimiseen käytetyn ajan vuoksi ja vähentävät näin investointikykyä.

Rahoituksen saanti vaatii enemmän ponnisteluja pieniltä yrityksiltä kuin suurilta yrityksiltä. Lisääntynyt epävarmuus ja korkeammat rahoituskustannukset vähentävät pk-yritysten investointikykyä. Vuoden 2022 lopussa pk-yritykset odottivat, että kaikenlaisen rahoituksen saatavuus heikkenee tulevaisuudessa.²⁵

Ammattitaitoisten työntekijöiden tai kokeneiden johtajien löytäminen on viime aikoina noussut suurimmaksi ongelmaksi 27 prosentille EU:n pk-yrityksistä²⁶, ja 70 prosenttia pk-yrityksistä raportoi työvoimakustannusten nousseen²⁷. Samaan aikaan tämän tiedonannon kanssa esitetyt osaamista koskevan Eurobarometri-tutkimuksen²⁸ tulokset osoittavat, että osaamisvajetta hidastaa pk-yritysten liiketoimintaa (63 prosenttia pk-yrityksistä) ja myös niiden siirtymistä digitaliseen (45 prosenttia) ja vihreään (39 prosenttia) talouteen.

Nämä haasteet ovat tässä pk-yritysten apupaketissa esitettyjen toimien keskiössä, kuten jäljempänä kuvataan.

3 Pk-yrityksille annettava apu: Pk-yritysten liiketoiminnan auttaminen haastavina aikoina

3.1 Pk-yritysten toiminnan helpottaminen

3.1.1 Verotuksen yksinkertaistaminen

Yritykset, erityisesti rajat ylittävää toimintaa harjoittavat yritykset, kärsivät monimutkaisuudesta ja niille aiheutuu korkeita kustannuksia, kun niiden on noudatettava erilaisia yhtiöverojärjestelmiä harjoittaessaan liiketoimintaa useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa. Tämän vuoksi komissio ehdottaa osana tätä pk-yritysten apupakettia pk-yritysten välittömän verotuksen huomattavaa yksinkertaistamista, jotka ovat luoneet veronalaista toimintaa muussa jäsenvaltiossa kiinteän toimipaikan kautta. Tällaiset pk-yritykset voisivat laskea muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien kiinteiden toimipaikkojensa veropohjan käyttämällä päätoimipaikan sijaintijäsenvaltion sääntöjä, jotka ovat niille tutuimmat. Suunnitellut säännöt hyödyttävät erityisesti pk-yrityksiä, jotka ovat kansainvälisen laajentumisen alkuvaiheessa. Ehdotukseen liitetyn vaikutustenarvioinnin mukaan tämä voisi vähentää pk-yrityksille verosäännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia 32 prosenttia, mikä johtaisi jopa 3,4 miljardin euron kokonaissästöihin vuodessa.

²⁵ Survey on the Access to Finance of Enterprises, SAFE, joulukuu 2022, https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/data-and-surveys-safe_en.

²⁶ Ks. edellinen alaviite.

²⁷ Ks. edellinen alaviite.

²⁸ Euroopan osaamisen teemavuotta koskeva Flash-eurobarometri 529: Osaamisvajetta, rekrytointia ja työssä pysymistä koskevat strategiat pienissä ja keskisuurissa yrityksissä (julkaistu syyskuussa 2023).

Lisäksi 1. tammikuuta 2025 aletaan soveltaa uusia alv-sääntöjä²⁹, jotta voidaan keventää rajat ylittävää toimintaa harjoittaviin pienyrityksiin kohdistuvaa rasisetta alv-asioissa kaikkialla EU:ssa. Näiden sääntöjen piiriin kuuluvien pienyritysten toimittamat tavarat ja tarjoamat palvelut voidaan vapauttaa arvonlisäverosta, kun ne toimitetaan ja tarjotaan yritysten sijoittautumisjäsenvaltion lisäksi muissa jäsenvaltioissa.

Komissio aikoo

- **Toimi 1:** ehdottaa verotuksen yksinkertaistamista koskevaa direktiiviä, jolla luodaan kotipaikkaan perustuva verotusjärjestelmä pk-yrityksille.

3.1.2 Pk-yrityksiä koskevan sääntelyn parantaminen

Komissio on sitoutunut varmistamaan yritystoimintaa suosivan sääntely-ympäristön, joka parantaa pk-yritysten tuottavuutta, kilpailukykyä ja selviytymiskykyä. Pk-yritystesti on väline, jolla analysoidaan ehdotusten vaikutuksia pk-yrityksiin. Komissio vahvisti testiä vuonna 2021 entisestään, jotta se voi parantaa analyysiaan ja raportoida paremmin näistä vaikutuksista.³⁰ Pk-yritystesti on nyt suoritettava ja siitä on raportoitava järjestelmällisemmin kaikissa vaikutustenarviointiraporteissa, kun se on oikeasuhteista siihen nähden, miten merkityksellinen aloite on pk-yritysten kannalta. Pk-yritystestin soveltamisen parantaminen on kuitenkin sekä toteutettavissa että tarpeen, minkä vuoksi komissio aikoo toteuttaa jatkotoimia niiden suositusten johdosta, joita Fit for Future -foorumi³¹ antaa myöhemmin vuonna 2023 pk-yritystestin soveltamisesta, jotta voidaan varmistaa entistä yksityiskohtaisempi ja johdonmukaisempi arviointi lainsäädäntöehdotusten vaikutuksista pk-yrityksiin.³²

Päätöksenteon alkuvaiheessa käytettävän **pk-yrityssuodattimen³³ perusteella kaikista EU:n lainsäädäntöaloitteista 80 prosenttia on pk-yritysten kannalta merkityksellisiä.** Suodatin on keskeinen osa pk-yritystestiä. Tammikuusta 2022 lähtien suodattimen avulla on tuotu esiin pk-yritysten edut tiiviissä yhteistyössä pk-yritysedustajien³⁴ kanssa. Tätä on vahvistettu entisestään maaliskuusta 2023 lähtien uudella kilpailukykytarkastuksella, jossa raportoidaan yhdenmukaisella tavalla kaikissa vaikutustenarvioinneissa yritysten, myös pk-yritysten, kilpailukykyyn kohdistuvista vaikutuksista. Sääntelyntarkastelulautakunta on komission riippumaton valvontaelin ja valvoo vaikutustenarviointien ja arviointien luonnosten laatua, ja sitä on laajennettu kahdella jäsenellä ja sen toimeksiantoa on vahvistettu, jotta se voisi keskittyä enemmän kilpailukykyyn. Lautakunnan on nyt ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatteen

²⁹ Neuvoston direktiivi (EU) 2020/285.

³⁰ COM(2021) 219 final ja https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

³¹ Fit for Future -foorumi on korkean tason asiantuntijaryhmä, joka auttaa komissiota yksinkertaistamaan EU:n lainsäädäntöä ja vähentämään sääntelyn aiheuttamia tarpeettomia kustannuksia, https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_fi

³² Tässä otetaan myös huomioon Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin vuonna 2022 tekemät ehdotukset, joiden mukaan olisi parannettava pk-yritysten kilpailukykyä ja vahvistettava pk-yritystestiä (ehdotukset 12, 17 ja 35).

³³ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/53934>.

³⁴ Jäsenvaltioiden korkean tason asiantuntijoiden ryhmä, joka neuvoo komissiota kaikilla pk-yrityspolitiikan osa-alueilla, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-envoys-network_en

soveltamisen ja ennakkointiulottuvuuden lisäksi kiinnitettävä komission vaikutustenarvioinneissa erityistä huomiota kilpailukykyyn kohdistuviin vaikutuksiin. Sen on arvioitava kustannusarvioiden laatua ja sitä, tarkastellaanko raporteissa riittävästi mahdollisuuksia yksinkertaistaa lainsäädäntöä ja vähentää yrityksille ja kansalaisille aiheutuvaa tarpeetonta rasitetta. Seuraavassa vuosikokouksessaan valvontaelinten kanssa lautakunta käy perusteellisempaa keskustelua kilpailukykyyn ja pk-yrityksiin kohdistuvista vaikutuksista ja vaihtaa parhaita käytäntöjä muiden EU:n valvojien³⁵ kanssa.

Komissio nimittää erityisen EU:n pk-yritysedustajan, joka raportoi suoraan komission puheenjohtajalle ja myös sisämarkkinoista vastaavalle komission jäsenelle kaikista pk-yrityksiin liittyvistä toimista, joita toteutetaan yhdessä sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosaston (GROW) yksiköiden kanssa, jotka tukevat edustajan työtä. Sen lisäksi, että EU:n pk-yritysedustajan edunvalvonta- ja koordinoitavia toimia komissiossa, pk-yritysedustajien verkostossa ja sen ulkopuolella laajennetaan käynnissä olevan kehityksen pohjalta, EU:n pk-yritysedustaja voi vastedes osallistua sääntelyntarkastelulautakunnan pääosastojen kanssa järjestämiin kuulemisiin aloitteista, joilla on suuri vaikutus pk-yrityksiin. Tässä yhteydessä ja rajoittamatta lautakunnan toimintaa ja riippumattomuutta EU:n pk-yritysedustaja voi tuoda esille kysymyksiä ja kiinnittää lautakunnan huomion pk-yrityksiin kohdistuviin merkittäviin haittavaikutuksiin ja mahdollisiin lisätoimenpiteisiin niiden lieventämiseksi, kustannus-hyötyanalyyysien ja kilpailukykyanalyyysien luotettavuuteen sekä kuulemistoiimiin. Lisäksi EU:n pk-yritysedustaja toimittaa komissiolle pk-yrityssuodattimen perusteella luettelon aloitteista, jotka vaikuttavat eniten pk-yrityksiin. Komissio tekee tämän perusteella täydellisen pk-yritystestin.

Vaikka järjestelmä yleisesti ottaen saavuttaa tavoitteensa³⁶, komissio pyrkii edelleen keventämään EU:n lainsäädännöstä aiheutuvia rasitteita. Sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan REFIT-ohjelman mukaan kaikkeen lainsäädännön arviointiin ja tarkistamiseen sisältyy järjestelmällinen seulonta mahdollisen rasitteen vähentämiseksi. Fit for Future -foorumi edistää osaltaan tätä prosessia. Kattavilla vaikutustenarvioinneilla varmistetaan kaikkien merkittävien ehdotusten osalta, että hyödyt ylittävät kustannukset. Komissio otti tammikuussa 2022 ”yksi sisään, yksi ulos” -lähestymistapansa puitteissa käyttöön ”kustannusjarrun”, jonka tarkoituksena on varmistaa, että tietyn toiminta-alan hallinnolliset kustannukset kompensoidaan ja että mukautuskustannukset korvataan mahdollisimman suuressa määrin. Lähestymistavan ensimmäisenä täytäntöönpanovuonna hallintokustannukset vähenivät huomattavasti ehdotuksilla, jotka tuottavat 7,3 miljardin euron nettosäästöt³⁷. Komissio on täysin sitoutunut hyödyntämään tämän välineen tarjoamia mahdollisuuksia tulevina vuosina.

Aiempaa innovaatiomyönteisemmän ja tulevaisuuden vaatimukset paremmin huomioon ottavan sääntelykehyksen³⁸ mahdollistamiseksi komissio edistää sääntelyn testiympäristöjen³⁹ käyttöä useilla innovatiivisilla aloilla (esim. tekoäly⁴⁰ ja

³⁵ Esimerkiksi RegWatchEurope-verkoston jäsenet, joihin kuuluu Alankomaiden, Suomen, Ruotsin, Saksan, Tanskan, Norjan, Tšekin ja Yhdistyneen kuningaskunnan valvontaelimiä.

³⁶ OECD:n vuoden 2021 Regulatory Policy Outlook -katsauksen mukaan Euroopan komission paremman sääntelyn järjestelmä on edistynein sidosryhmien kuulemisissa ja arvioinneissa ja kolmannella sijalla vaikutustenarvioinneissa.

³⁷ Annual Burden Survey 2022 – The European Union’s efforts to simplify legislation, syyskuu 2023.

³⁸ EUVL C 447, 23.12.2020, s. 1.

³⁹ SWD(2023) 277 final.

⁴⁰ COM(2021) 206 final.

virtuaalimaailmat⁴¹). Tällaisia välineitä olisi sovellettava laajemmin, jotta EU:n yritykset, erityisesti pk-yritykset ja startup-yritykset, voivat kokeilla uusia teknologioita, käytäntöjä, palveluja, sovelluksia ja liiketoimintamalleja valvotuissa todellisissa olosuhteissa, erityisesti tapauksissa, joissa oikeudellinen epävarmuus taikka sääntelyn aukot tai esteet haittaavat niiden kehitystä.

Jotta pk-yritysten edut voitaisiin ottaa paremmin huomioon uusia lainsäädäntöehdotuksia valmisteltaessa, komissio harkitsee järjestelmällisesti tietäntyyppisiä pk-yrityksille suotuisia säännöksiä. Näihin kuuluvat tarvittaessa ja perustelluissa tapauksissa seuraavat:

- 1) mahdollisuus sallia pk-yrityksille pidemmät siirtymäajat, jotta voidaan varmistaa ennakoitavuus ja helpottaa sääntöjen noudattamista pk-yrityksissä
- 2) vaatimus, jonka mukaan komission ja/tai jäsenvaltioiden on tarvittaessa annettava pk-yrityksille erityisiä ohjeita ehdotetun lainsäädännön täytäntöönpanosta (esim. tiivistelmä lainsäädännöstä, verkkokoulutusmateriaali)
- 3) vaatimus, jonka mukaan komission on kiinnitettävä erityistä huomiota delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten vaikutuksiin pk-yrityksiin (näissä säädöksissä määritellään usein pk-yrityksille aiheutuvien kustannusten taso) ja kannustettava sidosryhmiä antamaan palautetta Kerro mielipiteesi -portaalin osiossa ”Osallistu selkeyttämistalkoisiin!”⁴² tai
- 4) uudelleentarkastelulauseke ja raukeamislauseke sekundaarilainsäädännössä siten, että määräajat ovat johdonmukaisia jälkiarviointiprosessin kanssa, jotta voidaan minimoida raportointivaatimukset ja muut noudattamista koskevat vaatimukset ja varmistaa merkityksellinen arviointi siitä, onko lainsäädäntö edelleen tarkoituksenmukainen ja toimivatko sen säännökset hyvin pk-yritysten kannalta.

Komissio parantaa edelleen paremman sääntelyn prosessejaan, myös pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn liittyvien parempaa sääntelyä koskevien toimien näkyvyyttä, jotta voidaan varmistaa, että EU:n lainsäädäntö ja politiikka toimivat paremmin pk-yritysten kannalta. Komissio voi kaikkien tässä tiedonannossa esitettyjen toimien avulla parantaa pk-yrityksiin kohdistuvien lainsäädäntöehdotusten vaikutuksia koskevan arviointinsa laatua ja ”pienet ensin” -periaatteen⁴³ soveltamista kaikessa EU:n politiikassa.

Komissio ei toimi erillään, ja on tärkeää, että myös lainsäätäjät ja kansalliset ja alueelliset viranomaiset sitoutuvat asiaan toimivaltansa puitteissa. Ehdotettujen toimien ansiosta pk-yrityksiin liittyvät näkökohdat voidaan sisällyttää toimielinten väliseen lainsäädäntöprosessiin, sillä lainsäätäjien vastuulla on varmistaa, että EU:n lainsäädäntö on korkealaatuista ja perustuu vaikutusten perusteelliseen arviointiin. Lisäksi jäsenvaltioilla on keskeinen rooli sen varmistamisessa, että kansallinen lainsäädäntö, myös EU-lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi annetut toimenpiteet, tukee ”pienet ensin” -periaatetta ja että pk-yritysten hallinnollista rasitetta kevennetään.

⁴¹ COM(2023) 442 final.

⁴² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say-simplify_fi

⁴³ ”Pienet ensin” -periaate määriteltiin Small Business Act -aloitteessa, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52008DC0394> ja sitä täsmennettiin aloitteen uudelleentarkastelussa, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A52011DC0078>.

Lisäksi EU:n toimeenpanovirastojen, erillisvirastojen ja muiden elinten⁴⁴ olisi edistettävä EU:n politiikan täytäntöönpanoa pk-yrityksille suotuisalla tavalla erityisesti pk-yritysten tukipalvelujen tai pk-yritysten yhteyspisteiden, kaikilla EU:n kielillä laaditun pk-yrityksille suunnatun ohjeistuksen tai pk-yritysten tarpeet huomioon ottavien verkkotyökalujen avulla⁴⁵.

Komissio aikoo

- **Toimi 2:** harkita järjestelmällisesti uusissa lainsäädäntöehdotuksissa erityisiä pk-yrityksille suotuisia säännöksiä, jos se on tarkoituksenmukaista, perusteltua ja unionin poliittisten tavoitteiden mukaista.
- **Toimi 3:** nimittää EU:n pk-yritysedustajan, joka antaa komissiolle ohjeita ja neuvoja pk-yrityksiin liittyvissä kysymyksissä ja ajaa pk-yritysten etuja komission ulkopuolella. Pk-yritysedustaja raportoi suoraan komission puheenjohtajalle ja myös sisämarkkinoista vastaavalle komission jäsenelle kaikista pk-yrityksiin liittyvistä toimista, joita toteutetaan yhdessä GROW-pääosaston yksiköiden kanssa, jotka tukevat edustajan työtä.
- **Toimi 4:** varmistaa, että EU:n pk-yritysedustaja osallistuu sääntelyntarkastelulautakunnan pääosastojen kanssa järjestämiin kuulemisiin aloitteista, joilla on suuri vaikutus pk-yrityksiin.
- **Toimi 5:** edistää yhdessä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa saman tien tehtävää arviointia siitä, miten komission ehdotuksiin lainsäädäntöprosessin aikana esitetyt merkittävät muutokset vaikuttavat pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn.
- **Toimi 6:** toimia yhdessä toimeenpanovirastojen ja erillisvirastojen kanssa pk-yritysten tukemiseen tarkoitettujen hyvien käytäntöjen yksilöimiseksi ja edistämiseksi, jotta pk-yritysten olisi helpompi käyttää virastojen palveluja.
- **Toimi 7:** tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa startup-yritysten kokeilujen ja innovoinnin edistämiseksi sääntelyn testiympäristöjen avulla.

3.1.3 Digitaalitekniikan käyttö rasitteen vähentämiseksi ja selviytymiskyvyn parantamiseksi

Digitalisaation lisääntyminen voi vähentää merkittävästi pk-yrityksille aiheutuvaa rasitetta ja kustannuksia. Yhteinen digitaalinen palveluväylä⁴⁶ on keskitetty palvelupiste, joka tarjoaa luotettavia hallinnollisia ja sääntelyyn liittyviä tietoja, sähköisiä menettelyjä ja apua kaikilla julkishallinnon tasoilla. Se auttaa pk-yrityksiä hyödyntämään paremmin sisämarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia ja vähentää merkittävästi niiden hallinnollista rasitetta keskeisten alojen sähköisten menettelyjen avulla. Osana tätä pk-yritysten apupakettia esitetty ensimmäinen yhteistä digitaalista palveluväylää koskeva täytäntöönpanokertomus osoittaa, että palveluväylä on auttanut pk-yrityksiä saamaan korkealaatuista tietoa sisämarkkinoilla sovellettavista säännöistä ja menettelyistä, mikä hyödyttää erityisesti pieniä yrityksiä, joiden hallinnolliset valmiudet ovat rajalliset.

Kuten kertomuksessa todetaan, komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sähköisten menettelyjen perustamiseksi ja yhden kerran teknisen järjestelmän (OOTS) käyttöönottamiseksi. Järjestelmän odotetaan olevan täysin toimintavalmis joulukuuhun 2023

⁴⁴ Muut pk-yritysten kannalta merkitykselliset elimet, kuten Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti.

⁴⁵ Hyviä käytäntöjä ovat muun muassa Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston kehittämä digitaalinen riskinarviointiväline, Euroopan unionin kyberturvallisuusviraston pk-yrityksille tarkoitettu kyberturvallisuuden kehitystason arviointi tai Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston yrittäjille tarkoitettu portaali.

⁴⁶ COM(2018) 1724 final. Löytyy Your Europe -portaalista: <https://europa.eu/youreurope/>.

mennessä. Tämä mahdollistaa keskeisten asiakirjojen rajat ylittävän vaihdon viranomaisten välillä, jolloin pk-yritysten ei tarvitse toimittaa asiakirjoja uudelleen eri jäsenvaltioissa. Se vähentää sisämarkkinoilla liikkuvuuden kustannuksia ja hallinnollisia ongelmia ja esteitä mutta ei aseta yrityksille lisävelvoitteita.

Oiva esimerkki tästä ovat monien pk-yritysten sekavat kokemukset **A1-lomakkeesta** (jonka avulla määritetään lomakkeen haltijaan sovellettava sosiaaliturvalainsäädäntö). Tämän vuoden lopusta alkaen OOTS-järjestelmällä helpotetaan A1-lomaketta koskevia toistuvia pyyntöjä ja tietojen vastaanottamista sähköisesti. Lisäksi äskettäin annetussa komission tiedonannossa sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen digitalisaatiosta esitetään lisätoimenpiteitä, joilla helpotetaan liikkuvuutta harjoittavien kansalaisten ja ulkomailla toimivien yritysten, erityisesti pk-yritysten, asiointia kansallisten sosiaaliturvaviranomaisten kanssa. Esimerkkinä voidaan mainita **eurooppalaista sosiaaliturvapassia (ESSPASS) koskeva pilottihanke**, joka koskee A1-lomaketta⁴⁷. Samoin raportoinnin vähentämiseen ja yksinkertaistamiseen liittyvän aloitteen yhteydessä (ks. jakso 3.1.4) **työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoituksen sähköisen mallin (sähköisen ilmoituksen)** luominen vähentää merkittävästi työnantajien hallinnollista rasitetta ja säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia, koska ne voivat käyttää yhdenmuotoista yksinkertaistettua ilmoitusta omalla kielellään kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa.

Hiljattain esitetty ehdotus digitaalisten välineiden ja prosessien käytön laajentamisesta edelleen EU:n yhtiöoikeudessa on tärkeä edistysaskel yhtiöoikeuden digitalisoinnissa, sillä se auttaa pk-yrityksiä harjoittamaan liiketoimintaa EU:ssa.⁴⁸ Se vähentää merkittävästi yritysten hallinnollista rasitetta – arviolta 437 miljoonalla eurolla vuodessa – EU-yhtiötodistuksen ja yhden kerran periaatteen soveltamisen ansiosta, kun yritykset perustavat tytäryhtiöitä ja sivuliikkeitä muihin jäsenvaltioihin.⁴⁹ Yritykset voivat myös hyötyä siitä, että niiden tiedot ovat näkyvissä sisämarkkinoilla toimivan kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmän (BRIS)⁵⁰ kautta. Lisäksi pk-yritykset, joihin EU:n lainsäädännön rikkominen vaikuttaa, voivat turvautua SOLVIT-verkostoon⁵¹ riitojen ratkaisemiseksi ja tuomioistuimen ulkopuolisten muutoksenhakekeinojen käyttämiseksi.

Pk-yritysten digitalisoinnin jatkaminen on olennaisen tärkeää niiden kilpailukyvyn, selviytymiskyvyn ja innovointikyvyn kannalta. Digitaalinen vuosikymmen -ohjelman⁵² tavoitteena on, että yli 90 prosenttia pk-yrityksistä saavuttaa digitaaliteknologian käytössä vähintään perustason vuoteen 2030 mennessä. Keskeinen väline tämän tavoitteen tukemisessa ovat eurooppalaiset digitaali-innovointikeskittymät, jotka saavat rahoitusta muun muassa Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta. Keskittymät tukevat yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä, digitalisointitoimissa. Pk-yritysten digitalisaatioasteen arvioinnin (digitalisaatioasteen arviointiväline) avulla eurooppalaiset digitaali-innovointikeskittymät tarjoavat kohdennettua tukea teknisestä asiantuntemuksesta ja testauksesta (”testaus ennen investointia”) innovointipalveluihin, kuten rahoitusneuvontaan, koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen.

⁴⁷ COM(2023) 501 final.

⁴⁸ COM(2023) 177 final.

⁴⁹ Ks. asiaan liittyvä vaikutustenarviointi, SWD(2023) 178 final.

⁵⁰ BRIS-järjestelmä yhdistää kaikki kansalliset rekisterit, ja sen kautta asetetaan noin 20 miljoonan yhtiön ja sivuliikkeen tiedot julkisesti saataville.

⁵¹ https://ec.europa.eu/solvit/what-is-solvit/index_fi.htm; komissio ehdotti maaliskuussa 2023 SOLVIT-verkoston tavoitteeksi ratkaista kussakin jäsenvaltiossa vähintään 90 prosenttia tapauksista 12 kuukauden kuluessa.

⁵² Päätös (EU) 2022/2481 digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta.

Tällä hetkellä 30:ssä eri Euroopan maassa toimii 151 eurooppalaista digitaali-innovointikeskittymää. Vuoden 2025 loppuun mennessä eurooppalaisten digitaali-innovointikeskittymien pitäisi auttaa noin 100 000:ta yritystä ja julkisen sektorin laitosta Euroopassa. Alakohtaiset testaus- ja kokeilulaitokset tukevat tekoälyn kehittäjiä, jotta ne voivat tuoda luotettavaa tekoälyä markkinoille tehokkaammin. Tarkoituksena on helpottaa sen käyttöönottoa pienyrityksissä Euroopassa.⁵³

Komissio aikoo

- **Toimi 8:** ottaa käyttöön vuoden 2023 loppuun mennessä yhden kerran periaatteen mukaisen järjestelmän yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja laajentaa yhteisen digitaalisen palveluväylän soveltamisalaa kattamaan uudet menettelyt pk-yritysten tarpeet huomioon ottaen.

3.1.4 Menettelyjen ja raportointivaatimusten yksinkertaistaminen

Parantaakseen yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä⁵⁴ komissio haluaa järjeistää EU:n lainsäädännöstä johtuvia raportointivaatimuksia. Tavoitteena on vähentää rasitetta 25 prosenttia vaarantamatta kuitenkaan asiaan liittyviä poliittisia tavoitteita. Tämä tavoite liittyy kaikenkokoisten yritysten sääntelyrasitteen keventämiseen, mutta se on erityisen merkityksellinen pk-yritysten kannalta. Raportointivaatimukset ovat tärkeitä lainsäädännön asianmukaisen seurannan ja täytäntöönpanon kannalta, mutta ne voivat olla monille yrityksille, erityisesti pk-yrityksille, raskaita, aiheuttaa kustannuksia ja vaikuttaa niiden kasvukykyyn. Niiden kumuloituminen ajan mittaan voi johtaa tarpeettomiin, päällekkäisiin tai vanhentuneisiin velvoitteisiin, raportoinnin tehottomaan tiheyteen ja ajoitukseen tai puutteellisiin keräysmenetelmiin.⁵⁵ Tällaisissa tapauksissa raportointivelvoitteiden yksinkertaistaminen tai tiettyjen yritysryhmien, kuten pk-yritysten, tarpeisiin vastaaminen voi tarjota mahdollisuuden keventää yritysten rasitetta.

Komissio on ehdottanut jo maaliskuussa 2023 ensimmäisiä merkittäviä säädöksiä, joilla järjeistetään raportointivelvoitteita⁵⁶, ja uusia ehdotuksia esitetään komission työohjelman mukaisesti. Vapaaehtoinen, yksinkertainen ja standardoitu menetelmä

⁵³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/testing-and-experimentation-facilities>

⁵⁴ COM(2023) 168 final.

⁵⁵ Jos raportointivaatimukset on suunniteltu hyvin, niiden kustannuksia kompensoivat suurelta osin hyödyt, joita ne tuottavat esimerkiksi ilman pilaantumisen seurannan tai rahoitusalan valvonnan ja rahoitusvakauden ylläpitämisen ansiosta. Tällaisia vaatimuksia ei sisälly ainoastaan primaarilainsäädäntöön vaan myös täytäntöönpanosäädöksiin tai delegoituihin säädöksiin tai jopa operatiivisiin järjestelyihin.

⁵⁶ Muun muassa EU:n kriisinhallinta- ja talletussuojakehyksen tarkistus, vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten antaman kertomuksen julkistamista koskevat tekniset täytäntöönpanostandardit, ehdotus Euroopan tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 223/2009 muuttamisesta, talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelu – raportoinnin yksinkertaistaminen, ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pesuaineista ja pinta-aktiivisista aineista, unionin tullikoodeksi, lääkkeitä koskeva yleinen lainsäädäntökehys, liikennealalla valmisteilla olevat tai ehdotetut useat aloitteet, kuten yhdistettyjä kuljetuksia koskeva direktiivi, rautateiden kapasiteettia ja rautatieliikenteen hallintajärjestelmää koskeva yhdenmukaistettu lainsäädäntökehys ja rautateiden tavaraliikennekäytävien poistaminen osana tavaraliikenteen viherryttämistä koskevaa pakettia, painoja ja mittoja koskevien direktiivien (ks. tavaraliikenteen viherryttämistä koskeva paketti) sekä satamavaltioiden suorittama valvontaa koskevien direktiivien tarkistukset.

ympäristö-, yhteiskunta- ja hallintotapariskeistä raportoimiseksi keventää rasiitetta ja helpottaa pk-yritysten mahdollisuuksia saada kestävä rahoitusta (ks. tarkemmin kohta 3.2.4). Lisäksi komission ehdotus alakohtaisten eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien⁵⁷ hyväksymisen määrääjän lykkäämisestä hyödyttää yrityksiä, jotka kuuluvat yritysten kestävyysraportointia koskevan direktiivin soveltamisalaan, mukaan lukien julkisesti noteeratut pk-yritykset. Näin ne voivat keskittyä ensimmäisten standardien täytäntöönpanoon. Tilinpäätösdirektiivin mukaisten, pk-yrityksen määrittelemiseksi käytettävien kynnysarvojen mukautukset vähentävät niiden yritysten määrää, joihin tällä hetkellä sovelletaan yritysten kestävyysraportointia koskevan direktiivin ja luokitusjärjestelmäasetuksen⁵⁸ mukaisia kestävyysraportointivaatimuksia.

Esimerkiksi kun kasvihuonekaasupäästöjen seurannan ja raportoinnin yhteydessä harvennetaan tiheyttä, jolla energia-alan, energiaintensiivisen teollisuuden ja ilmailualan toimijoiden on raportoitava menetelmiensä parannuksista, kevennetään yritysten rasiitetta vaikuttamatta seurannan tehokkuuteen. Lisäksi kuluttajariitojen vaihtoehtoista riidanratkaisua koskevasta EU:n lainsäädännöstä johtuvat yksinkertaistetut raportointivelvoitteet yhdenmukaistavat ja vähentävät raportointivaatimusten tiheyttä vaikuttamatta tietojen avoimuuteen tai laatuun.

Komissio aikoo lähiviikkoina esittää kattavammin toimenpiteet, jotka on hyväksytty ja jotka on määrää hyväksyä kaikkien yritysten raportointivelvoitteiden järjeistämiseksi. Komissio aikoo tehdä raportointivelvoitteiden järjeistämisestä näkyvän osan vuoden 2024 työohjelmaansa, johon liitetään uusia ehdotuksia ja suunniteltuja arvioiteja. **Tästä työstä on tarkoitus tehdä järjestelmällistä vuoden 2023 loppuun mennessä tulevien syklien osalta siten, että**

- otetaan komission eri yksiköissä käyttöön standardoituja menetelmiä, joilla kartoitetaan raportointivaatimukset voimassa olevassa lainsäädännössä tai hallinnollisissa järjestelyissä ja uusissa ehdotuksissa
- yksilöidään ensisijaisia aloja yhteistyössä edustavien yritysten, alakohtaisten järjestöjen ja kansallisten viranomaisten kanssa (jotka toimivat usein rajapintana tällaisessa raportoinnissa)
- komission yksiköt laativat kohdennettuja järjeistämissuunnitelmia vuodeksi 2024 ja sen jälkeen.

Pk-yritykset ja muut sidosryhmät ovat tärkeässä asemassa, jotta voidaan varmistaa rasiitteen keventämistä koskevan toimen onnistuminen. Kerro mielipiteesi -portaalin osiossa ”Osallistu selkeyttämistalkoisiin!” kerätään raportointivelvoitteisiin liittyviä sidosryhmien kantoja. Fit for Future -foorumia on myös pyydetty kiinnittämään erityistä huomiota raportointivelvoitteisiin ja antamaan aiheesta yksi tai useampi lausunto vuoden 2024 työohjelmassaan.

⁵⁷ Ensimmäiset eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (COM(2023) 5303 final) vähensivät raportointiin liittyvää rasiitetta merkittävästi verrattuna EFRAGilta saatuihin teknisiin neuvoihin. Komissio laajensi periaatetta, jonka mukaan ainoastaan olennaiset tiedot ilmoitetaan, otti käyttöön useita siirtymäkausia ja teki tietyistä ilmoittamisvaatimuksista vapaaehtoisia.

⁵⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13), 8 artikla.

Komissio aikoo

- **Toimi 9:** esittää lokakuussa 2023 työohjelmaan liittyen uuden ehdotusjoukon raportointivaatimusten järjeistämiseksi, mukaan lukien edellä mainitut toimenpiteet, osana järjestelmällistä ja toistuvaa sykliä, jolla voidaan saavuttaa tavoite raportoinnin vähentämisestä 25 prosentilla.

3.2 Likviditeetin ja rahoituksen saannin parantaminen

3.2.1 Maksuviivästysten torjuminen

Laskujen maksaminen myöhässä vaikuttaa kaikkien alojen yrityksiin kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Sillä on erityisen kielteinen vaikutus pk-yrityksiin, koska ne ovat riippuvaisia säännöllisistä ja ennakoitavista käteisvirroista⁵⁹ ja niillä on vähemmän mahdollisuuksia saada likviditeettiä kuin suurilla yrityksillä. Pk-yritysten, joille maksetaan myöhässä, on katettava tästä aiheutuva likviditeetin puute lyhytaikaisilla lainoilla, mikä nostaa niiden rahoituskustannuksia. Maksuviivästysten vähentäminen on keskeinen tekijä, jotta pk-yritykset saavat kipeästi kaivattua likviditeettiä, jotta ne voivat investoida innovointiin tai siirtää kustannussäästöt kuluttajille.⁶⁰

Komissio ehdottaa osana tätä pk-yritysten apupakettia maksuviivästysääntöjen tarkistamista siten, että nykyinen maksuviivästysdirektiivi korvataan asetuksella, johon sisältyy sitova 30 päivän enimmäismaksuaika kaikissa kaupallisissa toimissa. Asetuksen mukaan korvausten ja viivästyskorkojen maksaminen on automaattista maksuviivästysten tapauksessa, ja näitä uusia toimenpiteitä tuetaan vankalla täytäntöönpanokehyksellä. Asetuksella myös helpotetaan yritysten mahdollisuuksia puolustaa oikeuksiaan parantamalla tehokkaiden muutoksenhakukeinojen saatavuutta sovittelun avulla ja vähentämällä niiden käyttöön liittyvää rasitetta.

Koska yhden päivän maksuviivästys lisää eurooppalaisten yritysten rahoituskustannuksia 158 miljoonalla eurolla, näillä uusilla säännöillä pyritään vähentämään maksuviivästyksiä 35 prosenttia. Lisäksi aika, jonka yritykset käyttävät velkojen perimiseen, lyhenee huomattavasti, mikä säästää eurooppalaisilta yrityksiltä 340 miljoonaa henkilötöytäntä eli 8,7 miljardia euroa. Muutoksesta saatavien suorien rahallisten hyötyjen lisäksi likviditeetin pitäisi jakautua oikeudenmukaisemmin taloudessa ja pk-yritysten riippuvuuden ulkoisen rahoituksen saamisesta pitäisi vähentyä.

Uudelleentarkasteluun valittu väline on asetus, jolla kumotaan ja korvataan nykyinen maksuviivästysdirektiivi. Asetuksella on monia etuja erityisesti, kun tarkastellaan tarvetta puuttua maksuviivästysten rajat ylittäviin näkökohtiin. Se mahdollistaa samojen ratkaisujen käyttöönoton kaikkialla EU:ssa keskeisten näkökohtien, kuten enimmäismaksuaikojen ja tarkistusmenettelyjen enimmäiskeston, viivästyskoron ja kiinteän korvauksen määrän osalta. Samalla jäsenvaltiot voivat antaa tiukempia säännöksiä tietyistä näkökohdista.

⁵⁹ Lisätietoja on maksuviivästyksiä koskevassa vaikutustenarviointiraportissa, joka julkaistaan samanaikaisesti tämän tiedonannon kanssa.

⁶⁰ Nämä tavoitteet huomioon ottaen komissio on äskettäin käynnistänyt maksuviivästyksiä koskevia useita rikkomusmenettelyjä, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/inf_23_1808.

Komissio aikoo

- **Toimi 10:** ehdottaa uutta maksuviivästysasetusta, jolla vahvistetaan merkittävästi EU:n sääntöjä maksuviivästysten torjumiseksi kaupallisissa toimissa.

3.2.2 EU:n ohjelmien pk-yrityksille tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen

EU:n rahoitusohjelmista pk-yrityksille annettavan tuen odotetaan saavuttavan yli 200 miljardia euroa vuoteen 2027 mennessä⁶¹, joten pk-yritykset voivat saada monenlaista taloudellista tukea. Pk-yritysten on yhä vaikeampi saada rahoitusta⁶², ja tilanteen korjaamiseksi on toteutettu useita toimenpiteitä, joista ensimmäinen on InvestEU-ohjelman pk-yritysikkuna⁶³, joka parantaa pk-yritysten rahoituksen saantia suotuisilla rahoitusehdoilla. Pk-yritysikkunan kautta myös autetaan pk-yrityksiä mukautumaan kestäviin liiketoimintakäytäntöihin ja rahoitetaan uusia kestävän kehityksen teknologiaa kehittäviä startup-yrityksiä.

InvestEU-ohjelman pk-yritysikkunalla on tulevana vuosina merkittävä rooli velka- ja pääomatuen tarjoamisessa eurooppalaisille pk-yrityksille. Pankit, takauslaitokset ja muut rahoituksen välittäjät ovat esittäneet Euroopan investointirahastolle (EIR) huomattavan määrän hakemuksia, joiden arvo on kolminkertainen takauksiin vuosina 2021–2027 osoitettuun kokonaiskapasiteettiin nähden. Pääomainvestointien kysyntä markkinoilla on jo saavuttanut täyden kapasiteetin vuosiksi 2021–2027 monilla aihealueilla, joita ovat muun muassa puhdas teknologia, biotieteet ja digitalisaatio sekä yhteiskunnallinen yrittäjäyys. InvestEU-ohjelman pk-yritysikkunan ylivarauksen odotetaan estävän EIR:ää tekemästä uusia takaussopimuksia rahoituksen välittäjien kanssa vuodesta 2025 alkaen, sillä takauksiin osoitetut varat on siihen mennessä käytetty jo kokonaan.

Komissio on ehdottanut osana Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä (STEP)⁶⁴, että InvestEU-ohjelman erityisen STEP-ikkunan kautta saatavilla olevaa EU:n takausta korotetaan 7,5 miljardilla eurolla. Kun lainsäätäjät ovat hyväksyneet STEP-kehysvälineen, komissio pyrkii ottamaan nopeasti käyttöön InvestEU-ohjelmaan kohdennetut lisämäärärahat pk-yritysten hyväksi.

⁶¹ Tämä sisältää pk-yrityksille seuraavien välineiden kautta saatavilla olevan rahoituksen (komission yksiköiden arviot): InvestEU (6,9 miljardia euroa pk-yritysikkunasta ja 0,82 miljardia euroa sosiaalisten investointien ja osaamisen politiikkaikkunasta), elpymis- ja palautumistukiväline (45,2 miljardia euroa), EIC (10 miljardia euroa), Cassini (0,7 miljardia euroa), sisämarkkinaohjelman pk-yrityksiä koskeva pilari (1 miljardi euroa), pk-yritysrahasto – immateriaalioikeudet (0,08 miljardia euroa), Digitaalinen Eurooppa -ohjelma (0,7 miljardia euroa), Euroopan puolustusrahasto (yli 0,2 miljardia euroa), Euroopan avaruusohjelma (1 miljardi euroa), turvalliset yhteydet – IRIS2 (0,72 miljardia euroa), Horisontti Eurooppa (15 miljardia euroa), oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (4,8 miljardia euroa), Luova Eurooppa (2,3 miljardia euroa), Euroopan aluekehitysrahasto (38,71 miljardia euroa), koheesiopolitiikan alaan kuuluvien koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevat investointialoitteet ja REACT-EU-väline (22 miljardia euroa), Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (30 miljardia euroa), koheesiorahasto (0,05 miljardia euroa), Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto (2,52 miljardia euroa), Life-ohjelma (0,13 miljardia euroa), Verkkojen Eurooppa (0,2 miljardia euroa), innovaatorahasto (0,17 miljardia euroa), Euroopan sosiaalirahasto plus (0,82 miljardia euroa) ja uusi eurooppalainen innovaatio-ohjelma syväteknologia-alan startup-, pk- ja pienten midcap-yritysten rahoituksen saannin osalta (45 miljardia euroa).

⁶² Aiemmassa monivuotisessa rahoituskehityksessä (2014–2020) pk-yritysten käytettävissä olleista eri rahoitusvälineistä pelkästään COSME-lainatakausjärjestelyn ansiosta lähes 900 000 pk-yritystä sai 68 miljardia euroa rahoitusta, mikä auttoi luomaan tai säilyttämään yli 4 miljoonaa työpaikkaa.

⁶³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/investeu/investeu-fund-sme-window_en.

⁶⁴ COM(2023) 335 final.

Jäsenvaltioilla voi olla tässä keskeinen rooli: ne voivat osoittaa InvestEU-ohjelmaan lisävaroja elpymis- ja palautumistukivälineestä tai kansallisista talousarvioista sekä hyödyntää yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen mukaisia nykyisiä siirtomahdollisuuksia investointien lisäämiseksi maassaan.

STEP-ehdotuksen yhteydessä komissio esitti useita keinoja, joilla voidaan helpottaa tällaisten varojen käyttöä jäsenvaltioissa ja lisätä InvestEU-ohjelmasta pk-yrityksille myönnettävän rahoituksen määrää erityisesti selkeyttämällä valtiontukinäkökohtia kaikista lähteistä tehtävien siirtojen osalta ja soveltamalla ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta⁶⁵.

Jos jäsenvaltio päättää osoittaa varoja InvestEU-jäsenvaltio-osioon pannakseen täytäntöön olemassa olevan InvestEU-rahoitustuotteen, jonka toteutuskumppanina oleva kansainvälinen rahoituslaitos, kuten EIP-ryhmä tai Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki (EBRD), on kehittänyt EU-osiota varten, tässä ei sinänsä ole kyse valtiontuesta, kuten komissio selittää tarkemmin STEP-ehdotuksessa⁶⁶. Tällaiset mahdolliset varojen siirrot (yhteistyössä hallinnoiduista ohjelmista, elpymis- ja palautumistukivälineestä tai kansallisista talousarvioista) ovat näin ollen nopea, helppo ja vaihtoehtoinen mekanismi, jonka avulla jäsenvaltiot voivat kanavoida kipeästi kaivattua rahoitusta pk-yrityksille niin, ettei ylitetä InvestEU-ohjelmassa vaadittuja raportointivaatimuksia. Tähän mennessä useat jäsenvaltiot ovat hyödyntäneet tätä siirtomahdollisuutta. Koska kysyntä markkinoilla on suurta, jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä tehneet siirtoja, kannustetaan siihen InvestEU:n jäsenvaltio-osion kautta, jotta ne voivat tukea pk-yrityksille tarkoitettujen rahoitustuotteiden täytäntöönpanoa omassa jäsenvaltiossaan. Komissio seuraa pk-yrityksikkunaan liittyvän täytäntöönpanon edistymistä yhdessä pk-yritysedustajien verkoston kanssa.

Lisäksi jäsenvaltiot ja alueet voivat perustaa yhteisesti hallinnoiduista EU:n ohjelmista yhteisrahoitettuja rahoitusvälineitä kanavoidakseen EU:n varoja erilaisiin rahoitustuotteisiin, kuten lainoihin, takauksiin, pääomaan ja muihin riskinkantomekanismeihin. Tällainen tuki voi auttaa suoraan pk-yrityksiä. Tämän prosessin helpottamiseksi komission fi-compass-foorumi⁶⁷ tarjoaa resursseja, muun muassa yleistä tietoa, ohjausta, käytännön välineitä ja oppimismahdollisuuksia ja opastaa hallintoviranomaisia hyödyntämään rahoitusvälineitä kussakin yhteistyössä hallinnoidussa EU:n rahastossa.

Komissio aikoo

- **Toimi 11:** kannustaa jäsenvaltioita osoittamaan asianomaisen InvestEU-hallintorakenteen kautta lisämäärärahoja InvestEU-ohjelman kansallisen rahoituksen osioihin ja helpottaa siirtoja elpymis- ja palautumistukivälineestä InvestEU-ohjelmaan antamalla lisäohjeita ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamisesta lokakuuhun 2023 mennessä.

⁶⁵ Muuttamalla asetuksen (EU) 2021/241 mukaista ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevia teknisiä ohjeita. Tämä helpottaa myös varojen osoittamista InvestEU-ohjelmaan elpymis- ja palautumistukivälineestä.

⁶⁶ Tämä ei vaikuta varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädettyyn velvoitteeseen, jonka mukaan EU:n rahoitusvälineiden ja talousarviotakuiden on oltava valtiontukisääntöjen mukaisia.

⁶⁷ <https://www.fi-compass.eu>

Vientiluottolaitoksilla on keskeinen rooli yritysten tukemisessa kansainvälisessä kaupassa. EU:n jäsenvaltioiden vientiluottoja ja EU:n tason rahoitusvälineitä on ryhdytty koordinoimaan paremmin, ja tätä olisi edelleen vahvistettava. Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan seurauksena suurin osa EU:n vientiluottolaitoksista keskeytti riskin kattamisen Ukrainan osalta, mikä vaikutti kielteisesti EU:n yritysten kykyyn harjoittaa vientiä Ukrainaan. InvestEU-ohjelman pk-yrityksikseen vuoden 2024 aikana kuuluvan noin 300 miljoonan euron pilottivälineen avulla vientiluottolaitokset voivat aloittaa uudelleen Ukrainaan liittyvän liiketoimintansa. Pilottivälineen odotetaan parantavan eurooppalaisten pk-yritysten kilpailukykyä luomalla vahvemmat siteet Ukrainaan. Sillä mahdollistetaan useiden satojen miljoonien eurojen tuki uutta vientiä varten.

Komissio aikoo

- **Toimi 12:** tehdä yhteistyötä EIR:n kanssa vuoden 2024 aikana sellaisen pilottivälineen perustamiseksi, jonka avulla vientiluottolaitokset voivat tukea pk-yritysten kaupankäyntiä Ukrainan kanssa.

Osana pääomamarkkinaunionia koskevaa laajempaa aloitetta⁶⁸ pk-yritysten kasvumarkkinoiden, yleiseurooppalaisten rahasto-osuusrahastojen ja joukkorahoituksen perustaminen on parantanut pk-yritysten rahoitusmahdollisuuksia. Hiljattain aikaansaatu poliittinen yhteisymmärrys eurooppalaisesta keskitetystä yhteyspisteestä lisää suurten ja pienten yritysten näkyvyyttä sijoittajien kannalta, ja eurooppalaisia pitkäaikaissijoitusrahastoja ja vaihtoehtoisia sijoitusrahastoja koskevat tarkistettut säännöt laajentavat pk-yritysten saatavilla olevaa rahoituspoolia. Listautumissäädöstä koskevilla ehdotuksilla⁶⁹ pyritään edistämään yritysten, myös pk-yritysten, mahdollisuuksia saada rahoitusta julkisilta markkinoilta vähentämällä byrokratiaa, yksinkertaistamalla sääntöjä ja antamalla omistajille mahdollisuus säilyttää päätösvalta yritysten listautumisen jälkeen. Listautumissäädöstä koskevien ehdotusten korkea tavoitetaso on keskeistä sen varmistamiseksi, että nopeasti kasvavat yritykset jatkavat kehittymistään ja työpaikkojen luomista EU:ssa. Jotta pk-yrityksillä olisi paremmat mahdollisuudet hyödyntää markkinapohjaisia rahoituslähteitä ja omaa pääomaa, on tärkeää hyväksyä nopeasti pääomamarkkinaunionia koskevan vuoden 2020 toimintasuunnitelman mukaiset lainsäädäntöehdotukset ja keskustella pääomamarkkinaunionin tulevasta kehittämisestä erityisesti euroryhmässä.

Eräs keino tukea pk-yrityksiä on Euroopan innovaationeuvosto (EIC). Se on EU:n tärkein väline, josta tarjotaan sekarahoitusta (avustuksia ja oman pääoman ehtoista tai luonteista rahoitusta) nopeasti kasvaville startup-yrityksille ja pk-yrityksille, jotka tavoittelevat läpimurtoinnovaatioita. EIC-rahastosta tarjotaan tällaisille yrityksille 0,5–15 miljoonan euron suuruista oman pääoman ehtoista rahoitusta, ja sillä on 10 miljardin euron budjetti, jolla on tarkoitus saada mukaan yksityisiä sijoittajia 30–50 miljardia euron arvosta. Sellaisia yrityksiä varten, jotka tarvitsevat jatkorahoituskierroksia tai suurempia investointimääriä, komission STEP-ehdotuksessa esitetään 2,63 miljardin euron lisämäärärahoja, joiden avulla EIC-rahasto voi tarjota ennennäkemättömiä 15–50 miljoonan euron pääomasijoituksia Euroopan kannalta strategisesti merkittävään teknologiaan. Synnyttämällä lisää yksityisiä investointeja voitaisiin saada 13 miljardia euroa uutta

⁶⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_22_7348.

⁶⁹ COM(2022) 760 final.

pääomatukea pk-yrityksille ja pienille midcap-yrityksille, jotka eivät ole pankkirahoituskelpoisia.

Komissio aikoo myös auttaa pk-yrityksiä energiatehokkuustoimissa (energiakatselmuksista teknologiaan ja koulutukseen) asettamalla saataville 10 miljoonaa euroa sisämarkkinaohjelmasta Enterprise Europe Network -verkoston kautta avoimilla ehdotuspyynnöillä.

3.2.3 Julkiset hankinnat

Helpottamalla pk-yritysten pääsyä julkisten hankintojen markkinoille voidaan auttaa niitä hyödyntämään potentiaaliaan, mikä vaikuttaa myönteisesti kasvuun ja talouden elpymiseen. Huomattava osa julkisista investoinneista käytetään julkisiin hankintoihin, joiden osuus EU:n BKT:stä on 14 prosenttia. Pk-yrityksillä on kuitenkin vaikeuksia päästä osallisiksi hankinnoista. Komissio on esittänyt aloitteita, joilla helpotetaan yritysten, myös pk-yritysten, pääsyä julkisiin hankintoihin, myös valtioiden rajojen yli⁷⁰. Tavoitteena on nostaa pk-yritysten osuus julkisista hankinnoista tasolle, joka vastaa niiden painoarvoa taloudessa. Jotta voidaan lisätä pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin, on tärkeää edistää standardoitujen määräysten ja lausekkeiden käyttöä hankinta-asiakirjoissa, erityisesti kun on kyse vähäriskisistä tai arvoltaan vähäisistä sopimuksista, jotta pk-yritysten on helpompi käsitellä tarjouspyyntöasiakirjoja. Olisi edistettävä pk-yritysten osallistumista parantavia käytäntöjä, kuten pk-yrityksille soveltuvien ehtojen käyttöä (suotuisimmat taloudellista suorituskykyä koskevat ehdot ja maksuajat).

Komissio aikoo

- **Toimi 13:** edistää pk-yrityksille soveltuvien vakiomuotoisten hankintasäännösten ja ehtojen käyttöä, jotta voidaan lisätä pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin.

3.2.4 Helpotetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada kestävä rahoitusta

Pk-yrityksillä on tärkeä rooli autettaessa Eurooppaa saavuttamaan ilmastoneutraaliustavoitteensa ja muut ympäristötavoitteensa⁷¹. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää hankkia rahoitusta pk-yritysten kestäväan kehitykseen siirtymiseen siten, että minimoidaan hallinnollinen rasite. Voidakseen hyödyntää koko potentiaaliaan siirryttäessä kestäväan talouteen pk-yritykset tarvitsevat erityisesti 1) yksinkertaisen ja standardoidun kehityksen ympäristö-, yhteiskunta- ja hallintotapariskeistä raportoimiseksi ja 2) rahoituslaitoksia, jotka tukevat niiden pyrkimyksiä siirtyä kestäväan liiketoimintaan.

⁷⁰ COM(2017) 572 final. Komissio julkaisi vuosina 2020 ja 2021 kaksi tutkimusta pk-yritysten osallistumisesta julkisiin hankintoihin: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/eec8227c-ecc4-11ea-b3c6-01aa75ed71a1> ja

<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/46111/attachments/1/translations/en/renditions/native>. Vuonna 2023 on julkaistu kaksi esitettä, joilla edistetään startup-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin:

<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54254>, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54276>

⁷¹ Activity Report 2023 of the OECD Platform on Financing SMEs for Sustainability (s. 6),

<https://www.oecd.org/cfe/smes/SME%20activity-report-2023.pdf>.

Pk-yritysten tarpeisiin vastaamiseksi jo toteutetuista toimenpiteistä⁷² huolimatta niiden on edelleen vaikea saada rahoitusta vihreitä hankkeitaan varten. Pk-yrityksiin, julkisesti noteerattuja pk-yrityksiä lukuun ottamatta, ei virallisesti sovelleta EU:n kestävän rahoituksen kehyksen vaatimuksia. Komissio on kuitenkin tietoinen siitä, että pk-yritysten rahoitus- ja arvoketjukumppanit pyytävät yhä useammin kestävyysliittymiä tietoja, usein standardoimattomassa muodossa. Komissio ottaakin huomioon pk-yritysten huolen näiden uusien kestävyysraportointisääntöjen valumavaikutuksista.

Komissio on ryhtynyt toimiin näihin ongelmiin puuttumiseksi. Ensinnäkin komissio kannusti antamassaan suosituksessa⁷³ suuria yrityksiä ja rahoituksen välittäjiä soveltamaan suhteellisuusperiaatetta toimiessaan pk-yritysten kanssa ja noudattamaan pidättyvyyttä pyytäessään tietoja pk-yritysten arvoketjukumppaneilta. Suosituksessa esitetään myös erityisiä ohjeita, mukaan lukien vapaaehtoiset välineet, joita pk-yritykset voivat käyttää siirtämärahoituksen saamiseksi.

Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoa-antava ryhmä (EFRAG) kehittää parhaillaan yksinkertaistettuja raportointistandardeja julkisesti noteeratuille pk-yrityksille. Komissio varmistaa, että nämä julkisesti noteerattuja pk-yrityksiä koskevat standardit ovat oikeasuhteisia. Näillä standardeilla rajoitetaan tietoja, jotka julkisesti noteerattujen pk-yritysten on raportoitava yritysten kestävyysraportointia koskevan direktiivin puitteissa. Niillä asetetaan myös oikeudellinen raja tiedoille, joita eurooppalaisissa kestävyysraportointistandardeissa voidaan edellyttää suurten yritysten hankkivan arvoketjunsä pk-yrityksiltä, mikä rajoittaa valumavaikutuksia. Tämä on yritysten kestävyysraportointia koskevassa direktiivissä vahvistettu tärkeä suojaus, jolla voidaan rajoittaa suurille yrityksille asetettujen arvoketjuraportointivaatimusten epäsuoraa vaikutusta pk-yrityksiin. Komissio pyrkii varmistamaan yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annetusta direktiivistä käytävissä neuvotteluissa, että näitä suojausmekanismeja jatketaan tässä yhteydessä. Lisäksi EFRAG laatii listaamattomille pk-yrityksille vapaaehtoisen standardin. Pk-yritykset voivat käyttää sitä standardoidakseen kestävyysliittymät tiedot, jotka ne haluavat raportoida. Näin luodaan paremmat mahdollisuudet saada vihreää rahoitusta ja helpotetaan siten siirtymistä kestäväan talouteen.

Käyttäjävälittävät välineet ja tiedon ja osaamisen jakaminen yhteistyössä teollisuuden sidosryhmien kanssa auttavat pk-yrityksiä luovimaan EU:n kestävän rahoituksen kehityksessä. Erityisesti yhdessä kestävän rahoituksen foorumin kanssa kehitettyjen yksinkertaistettujen lähestymistapojen pitäisi antaa listaamattomille pk-yrityksille mahdollisuus hyötyä luokitusjärjestelmän käytöstä.

Lisäksi rahoituslaitosten on tuettava pk-yrityksiä niiden pyrkimyksissä siirtymä kestäväan liiketoimintaan. Tämä edellyttää pk-yritysten vihreän rahoituksen parempaa integrointia pankkien liiketoimintamalleihin. On tarpeen määritellä vihreiden lainojen käsite ja vahvistaa EU:n tasolla standardit vihreille lainoille, jotta niiden käyttöönottoa voidaan lisätä. Jos pk-yrityksille myönnettävät lainat sisällytettäisiin vihreiden omaisuususerien osuuden osoittajaan, tämän pitäisi esimerkiksi lisätä pk-yrityksille myönnettävien vihreiden lainojen näkyvyyttä ja kannustaa rahoituslaitoksia tarjoamaan pk-yrityksille kestävä rahoitusta.

⁷² Kesäkuussa 2023 annetussa komission tiedonannossa ”Kestävän rahoituksen kehys, joka toimii käytännössä” (COM (2023) 317 final) esitetään, että tällaisen kehyksen olisi oltava osallistava, helposti käytettävä ja oikeasuhteinen, jotta pk-yritykset voivat hankkia rahoitusta kestäväan kehitykseen siirtymistä varten.

⁷³ Komission suositus (EU) 2023/1425 kestäväan talouteen siirtymisen rahoituksen helpottamisesta.

Pk-yrityksiä ja luokitusjärjestelmäraportointia / kestävää rahoitusta koskevien meneillään olevien komission tutkimusten tulosten perusteella komissio aikoo

- **Toimi 14:** varmistaa, että pk-yrityksillä on yksinkertainen ja standardoitu kehys ympäristö-, yhteiskunta- ja hallintotapariskeistä raportoimiseksi, rajoittamalla riskiä siitä, että tietojen ilmoittamista koskevat vaatimukset ”valuvat” koskemaan yhteiskuntavastuudirektiivin soveltamisalaan kuuluvien yritysten arvoketjuun sisältyviä listaamattomia pk-yrityksiä, ja varmistamalla, että vapaaehtoiset standardit toimitetaan nopeasti listaamattomille pk-yrityksille.
- **Toimi 15:** kannustaa rahoituslaitoksia sisällyttämään pk-yritysten vihreän rahoituksen liiketoimintamalleihinsa siten, että
 - a. laaditaan standardi tai määritelmä erityisesti pk-yrityksille myönnettäville vihreille lainoille Euroopan pankkiviranomaisen tulevien ohjeiden⁷⁴ perusteella;
 - b. arvioidaan vihreiden omaisuususerien osuuteen tehtävää pk-yrityksille suotuisaa mukautusta, jota voitaisiin harkita luokitusjärjestelmään liittyvien tietojen antamista koskevan delegoidun säädöksen tulevassa päivityksessä.

3.3 Pätevien työntekijöiden saatavuus

Tapa, jolla pk-yritykset ja niiden työntekijät oppivat, osallistuvat yhteiskunnan toimintaan ja johtavat jokapäiväistä liiketoimintaa, muuttuu teknologian kehityksen sekä maailmanlaajuisten ja väestökehityksen haasteiden myötä. Pk-yritykset tarvitsevat päteviä työntekijöitä selviytyäkseen näistä muutoksista ja varmistakseen selviytymiskyynsä niin, että ne edistävät samalla yhteiskunnan toimintaa sekä tuottavuutta ja innovointia.

Komissio hyödyntää Euroopan osaamisohjelmaa⁷⁵ auttaakseen jäsenvaltioita varmistamaan, että 60 prosenttia kaikista työikäisistä aikuisista osallistuu vuosittain koulutusohjelmiin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa⁷⁶ asetetun tavoitteen mukaisesti. Euroopan osaamisen teemavuosi ja osaamisen kehittämiseen monivuotisen rahoituskehyn 2021–2027 aikana käytettävissä oleva ennennäkemätön EU-rahoitus, erityisesti noin 65 miljardia euroa elpymis- ja palautumistukivälineestä ja Euroopan sosiaalirahasto plussasta, tarjoavat ainutlaatuisen tilaisuuden vauhdittaa toimia, joiden avulla pk-yritykset voivat hankkia monipuolisen osaajareservin (esim. digitaalista koulutusta ja osaamista koskevat ehdotukset⁷⁷). Eurooppalaista digitaalisten taitojen todistusta koskevalla pilottihankkeella⁷⁸, joka toteutetaan yhteistyössä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa, edistetään avoimuutta ja digitaalisten taitojen tunnustamista ja helpotetaan pk-yritysten mahdollisuuksia hankkia digitaalisen siirtymän edellyttämiä osaajia.

Osana ammatillisen koulutuksen järjestelmien nykyaikaistamista⁷⁹ EU tukee ammatillisen koulutuksen huippuyksikköjä⁸⁰, jotta ne kehittäisivät paikallisia

⁷⁴ Komissio esitti vihreitä lainoja ja kiinnelainoja koskevan neuvontapyynnön Euroopan pankkiviranomaiselle marraskuussa 2022.

⁷⁵ COM(2020) 274 final.

⁷⁶ Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva toimintasuunnitelma, jonka valtion- ja hallitusten päämiehet hyväksyivät vuonna 2020, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=fi&catId=1226>

⁷⁷ COM(2023) 205 final ja COM(2023) 206 final.

⁷⁸ <https://education.ec.europa.eu/fi/focus-topics/digital-education/action-plan/action-9?>

⁷⁹ Neuvoston suositus 2020/C 417/01.

⁸⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501&langId=fi>

osaamiskosysteemejä kehittyneestä valmistuksesta tekoälyyn, vesiteknologiaan ja kaupunkien viihdyttämiseen. Huippuyksiköt tekevät tiivistä yhteistyötä yritysten, myös pk-yritysten, kanssa ja edistävät aluekehitystä, yrittäjyyttä, innovointia ja älykkään erikoistumisen strategioita. Eurooppalainen oppisopimusyhteenliittymä tukee oppisopimuskoulutuksen lisäämistä ja parantamista kaikkialla EU:ssa, sillä se on tehokas oppimisväylä, jolla saadaan yrityksiin ja erityisesti pk-yrityksiin päteviä työntekijöitä.

Euroopan osaamissopimuksen⁸¹ puitteissa kaikki teolliset ekosysteemit kattavissa 18 laajamittaisessa osaamiskumppanuudessa pyritään tunnistamaan osaamistarpeet ja tarjoamaan koulutusta yrityksissä ja niiden toimitusketjuissa, jotta 10 miljoonalle työntekijälle voitaisiin antaa täydennys- ja uudelleen koulutusta vuoteen 2030 mennessä. Pk-yritykset osallistuvat aktiivisesti kaikkiin laajamittaisiin osaamiskumppanuuksiin suoraan yksittäisinä jäseninä ja välillisesti alakohtaisten verkosto-organisaatioiden kautta. Yhteistyö muiden toimijoiden, kuten työmarkkinaosapuolten, ja verkostojen kanssa laajamittaisen osaamiskumppanuuksien puitteissa antaa pk-yrityksille mahdollisuuden saada käyttöönsä koulutusohjelmia, -sisältöä ja -materiaalia, jota ne eivät muutoin olisi saaneet pienen kokonsa ja vähäisten resurssiensa vuoksi.

Enterprise Europe Network -verkostolla on tärkeä rooli koulutuksen tarjoamisessa pk-yrityksille, jotta niiden olisi helpompaa noudattaa uusia vaatimuksia ja hyödyntää nettonollateollisuutta koskevan säädöksen tai kriittisiä raaka-aineita koskevan säädöksen kaltaisten toimenpiteiden tarjoamia mahdollisuuksia ja käsitellä vaikutuksia, joita vihreän kehityksen ohjelmalla ja kestävästä kehityksestä koskevalla lainsäädännöllä, kuten yritysten kestävästä toiminnasta koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annetulla direktiivillä, on.

Yrittäjyystaidot ovat avainasemassa, kun autetaan nykyisiä yrittäjiä kasvattamaan liiketoimintaansa ja kannustetaan useampia ihmisiä ryhtymään yrittäjäksi. Parantaakseen naisten mahdollisuuksia ryhtyä yrittäjiksi komissio on toteuttanut tiedotustoimia, joihin liittyy koulutusta, mentorointia ja valmennusta, sekä parantanut naisyrittäjien rahoituksen saantia ja pääsyä yritysverkostoihin. Esimerkiksi Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelmasta⁸² on tuettu yli 9 000:ta naisyrittäjää, ja Women TechEU⁸³ on tarjonnut naisten perustamille yrityksille rahoitusta yli 10 miljoonaa euroa. Lisätoimia kuitenkin tarvitaan, jotta voidaan hyödyntää naisten, nuorten ja syrjäytymisvaarassa olevien ryhmien koko yrittäjyyspotentiaali.

On myös helpotettava prosesseja, jotta pk-yritykset voivat houkutella osaajia ulkomailta. Komissio ehdottaa myöhemmin tänä vuonna osaajien liikkuvuuden mahdollisimman tehokasta hyödyntämistä koskevaa pakettia, johon sisältyy lainsäädäntöehdotus EU:n osaajareservin perustamisesta ja aloite, jolla pyritään yhdessä jäsenvaltioiden kanssa helpottamaan kolmansien maiden kansalaisten ammattipätevyysnopeampaa tunnustamista, myös kolmansien maiden kanssa solmittujen kumppanuuksien avulla, jotta voidaan parantaa rekrytointia ja työnhakijoiden ja työpaikkojen yhteensaattamista.

⁸¹ Sopimuksessa kannustetaan myös alueellisen tason kumppanuuksiin työvoiman täydennys- ja uudelleen koulutuksen tukemiseksi, myös pk-yrityksissä. Kyselyn tulosten mukaan sen jälkeen, kun sopimus käynnistettiin vuonna 2020, sen jäsenten yhteisillä toimilla on saavutettu lähes kaksi miljoonaa henkilöä. Lisäksi jäsenet ovat investoineet yhteensä lähes 160 miljoonaa euroa täydennys- ja uudelleen koulutustoimintaan.

https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_en

⁸² <https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/>

⁸³ https://eisma.ec.europa.eu/programmes/european-innovation-ecosystems/women-techeu_en

Komissio aikoo

- **Toimi 16:** esittää vuoden 2023 viimeiseen neljännekseen mennessä ehdotuksen EU:n osaaajareservin perustamisesta ja aloitteen kolmansien maiden kansalaisten tutkintojen ja pätevyyden tunnustamisen parantamiseksi, jotta voidaan auttaa paikkaamaan osaamisvajeita EU:n työmarkkinoilla.
- **Toimi 17:** toteuttaa valistus-, mentorointi- ja valmennuskampanjoiden avulla sellaisiin ryhmiin kohdistuvia toimia, joiden käyttämätön yrittäjäyyspotentiaali on edelleen suuri, kuten naiset, nuoret ja vammaiset henkilöt.

3.4 Pk-yritysten tukeminen niiden koko elinkaaren ajan

3.4.1 Uuden yrityksen perustaminen

Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan Small Business Act -aloitteen uudelleentarkastelun⁸⁴ jälkeen komissio on tehnyt yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa uusien yritysten perustamisajan lyhentämiseksi. Vuoden 2016 startup- ja scaleup-yrityksiä koskevaan aloitteeseen⁸⁵ sisältyi useita toimia, joiden tarkoituksena on tehdä yrityksen perustamisesta ja laajentamisesta houkuttelevampaa yrittäjille Euroopassa. Komissio kannustaa myös jäsenvaltioita edistämään startup-yritysten perustamista panemalla täytäntöön periaatteet ja parhaat käytänteet, jotka on esitetty EU:n startup-yritysten kansakunnat -käytännesäännöstössä⁸⁶. Näitä ovat muun muassa seuraavat:

- tehdään startup-yrityksille helpommaksi perustaa uusia oikeushenkilöitä sekä verkossa että verkon ulkopuolella mahdollisimman lyhyessä ajassa ja mahdollisimman pienin kustannuksin, mukaan lukien mahdollisuus toimittaa verkossa hallinnollisia asiakirjoja startup-yrityksen tai tytäryhtiön perustamiseksi muihin jäsenvaltioihin⁸⁷
- perustetaan nopeutettu menettely yrityksen perustamiseksi (mukaan lukien markkinoillepääsyn neuvontapalvelu) keskitetyn verkkopalvelupisteen kautta, joka tarjoaa täydelliset tiedot kansallisista hallinnollisista vaatimuksista ja rahoitusmahdollisuuksista ja joka liitetään yhteiseen digitaaliseen palveluväylään
- tuetaan monimuotoisuutta ja osallisuutta, myös yhteisötalouden toimintasuunnitelman⁸⁸ mukaisesti.

3.4.2 Yrityksen kasvattaminen

Tämän tiedonannon toimenpiteiden ansiosta pk-yritykset voivat kilpailla ja kasvaa. Pk-yritykset määritellään tällä hetkellä yrityksiksi, joissa on alle 250 työntekijää ja joiden vuotuinen liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma 43 miljoonaa euroa. Nämä kynnysarvot vahvistettiin vuonna 2003. Vaikka 20 vuotta myöhemmin suurin osa yrityksistä kuuluu edelleen pk-yrityksen määritelmän piiriin, jotkin yritykset ovat kasvaneet ulos määritelmän piiristä, ja niistä on tullut ns. midcap-yrityksiä.

⁸⁴ COM(2011) 78 final.

⁸⁵ COM(2016) 733 final.

⁸⁶ <https://startupnationsstandard.eu/files/SNS-declaration.pdf>.

⁸⁷ Direktiivin (EU) 2019/1151 ja ehdotuksen COM(2023) 177 final mukaisesti.

⁸⁸ COM(2021) 778 final.

Komissio arvioi vuonna 2021 pk-yrityksen määritelmää ja totesi sen olevan edelleen tarkoituksenmukainen (EU:n pk-yritysten keskimääräinen liikevaihto oli selvästi kynnysarvon alapuolella)⁸⁹. Arviointi tehtiin vuoden 2018 tietojen perusteella, eikä siinä voitu ottaa huomioon pandemian, Ukrainan sodan ja energiakriisin vaikutuksia, jotka ovat sen jälkeen ravistelleet EU:n taloutta ja johtaneet erityisesti inflaation merkittävään kiihtymiseen, joka on hidastumassa vain vähitellen. Kun lisäksi otetaan huomioon nykyiset ja tulevat taloudelliset haasteet – digitalisaatiosta väestörakenteen muutokseen – voi olla aiheellista ottaa paremmin huomioon tuottavuuden kasvu kahden viime vuosikymmenen aikana, kun määritetään pk-yritysten asemaa koskevat kynnysarvot.

Vuoden 2021 arvioinnissa todettiin myös, että on tarpeen tarkastella haasteita, joita yrityksillä on sen jälkeen, kun ne ovat kasvaneet ulos pk-yritysvaiheesta⁹⁰. Niihin saattaa esimerkiksi kohdistua kynnysarvovaikutuksia, jos pk-yritysten hyväksi toteutettavien eri toimenpiteiden edut menetetään kasvavan yrityksen ylittäessä jonkin näistä parametreista.

Hiljattaisessa komission tutkimuksessa⁹¹ tuli esiin midcap-yritysten keskeinen asema EU:n taloudessa: pienten (250–499 työntekijää) ja suurten (500–1 499 työntekijää) midcap-yritysten osuus on yli 13 prosenttia Euroopan rahoitusalan ulkopuolisista työpaikoista. Midcap-yritysten osuus on erityisen suuri teollisissa ekosysteemeissä, jotka ovat keskeisiä EU:n kilpailukyvyyn ja teknologisen riippumattomuuden kannalta (elektroniikka, avaruus ja puolustus, energia, energiaintensiivinen teollisuus ja terveys).

Käytettävissä on erilaisia Euroopan komission hyväksymiä rahoitusjärjestelmiä riskirahoitusta ja laajentamista varten. Niillä tuetaan yritysten dynaamista kasvuprosessia ja korjataan rahoitusvajetta. Valtiontuesta riskirahoitusjärjestelmien edistämiseksi annetuissa suuntaviivoissa määritellään pienet midcap-yritykset ja sallitaan tietyin edellytyksin tuki näille yrityksille. Komissio antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden tukea midcap-yrityksiä myös tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden⁹² ja tarkistetun yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen⁹³ nojalla.

Pienet midcap-yritykset kasvavat yleensä nopeammin, ovat innovatiivisempia ja käsittelevät digitalisaatiota paremmin kuin pk-yritykset, mutta niilläkin on tiettyjä haasteita, kuten ammattitaitoisten työntekijöiden puute ja hallinnollinen rasite. Pieniä midcap-yrityksiä koskevat tilastotiedot ovat rajallisia, eikä pienten midcap-yritysten kasvun tukemiseksi ole olemassa johdonmukaista lähestymistapaa.

Komissio aikoo

- **Toimi 18:** ottaa huomioon pk-yritysten määritelmän kynnysarvot ylittävien yritysten tarpeet sekä pienten midcap-yritysten laajemman kirjon ja aikoo **vuoden 2023 loppuun mennessä**
 - a. analysoida korkean inflaation ja pidemmän aikavälin tuottavuuden kasvun vaikutuksia sekä vuorovaikutusta mahdollisten midcap-yrityksiä koskevien lisätoimenpiteiden kanssa korottaakseen perustelluissa tapauksissa pk-yritysten

⁸⁹ Viimeisin arviointi (SWD(2021) 280 final).

⁹⁰ SWD(2021) 280 final.

⁹¹ Study to map, measure and portray the EU mid-cap landscape, 2022, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad5fdad5-6a33-11ed-b14f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-277396461>

⁹² COM(2023) 1711 final.

⁹³ Komission asetukset (EU) 2023/1315.

- nykyisen määritelmän mukaisia taloudellisia kynnyksarvoja
- b. laatia pieniä midcap-yrityksiä koskevan yhdenmukaistetun määritelmän
 - c. toteuttaa **sen jälkeen** toimia, jotka ovat tarpeen pk-yritysten tarkistetun määritelmän huomioon ottamiseksi asiaa koskevissa säädöksissä, ja
 - d. koota pieniä midcap-yrityksiä koskevaan määritelmään perustuvaa data-aineistoa ja arvioida mahdollisia toimenpiteitä näiden yritysten kasvun tukemiseksi (mukaan lukien tiettyjen pk-yrityksiä suosivien toimenpiteiden mahdollinen soveltaminen mukautetulla tavalla).

3.4.3 Liiketoiminnan siirtäminen, maksukyvyttömyyden estäminen ja uuden mahdollisuuden antaminen yrittäjille

Onnistunut liiketoiminnan siirtäminen hyödyttää Euroopan taloutta ja yhteiskuntarakennetta, ja sen avulla vältetään työpaikkojen menetyksiä ja turvataan taloudellinen toiminta. Liiketoiminnan siirtämisestä annetussa komission suosituksessa⁹⁴ käsitellään liiketoiminnan siirtämiseen liittyviä keskeisiä oikeudellisia, verotuksellisia ja hallinnollisia näkökohtia, ja se on edelleen pätevä. Komissio on edistänyt liiketoiminnan siirtämistä koskevia parhaita käytäntöjä, joita on kehitetty joko useissa EU:n rahoittamissa hankkeissa⁹⁵ tai joita ovat kehittäneet muut alalla toimivat sidosryhmät. Komissio teki vuonna 2021 tutkimuksen liiketoiminnan siirtämistä koskevan tietopohjan parantamisesta⁹⁶. Lisäksi komissio suositti ehdotuksessaan neuvoston suositukseksi yhteisötalouden toimintaedellytysten kehittämisestä⁹⁷, että jäsenvaltiot varmistaisivat puitteet, jotka mahdollistavat liiketoiminnan siirtämisen työntekijöille, jotta ne voivat muodostaa osuuskuntia. Liiketoiminnan siirtämisen merkityksen vuoksi komissio aikoo arvioida viimeaikaista kehitystä jäsenvaltioissa.

Early Warning Europe Mentor Academy⁹⁸ kehittää verkko-opiskeluohjelmaa mentoreille, jotka pystyisivät siten paremmin tukemaan maksukyvyttömyysvaarassa olevia yrityksiä ja auttamaan omistajia siirtämään liiketoimintansa seuraavalle sukupolvelle.

Noin 50 prosenttia uusista yrityksistä epäonnistuu ensimmäisten viiden toimintavuotensa aikana⁹⁹, minkä vuoksi komission maksukyvyttömyyspolitiikalla tuetaan konkurssiin joutuneita yrittäjiä, jotta he voivat saada nopeasti uuden mahdollisuuden. Uudelleenjärjestelyä ja maksukyvyttömyyttä koskevan direktiivin tavoitteena on estää konkurssit ja auttaa maksukyvyttömiä yrityksiä pääsemään takaisin jaloilleen. Komissio antaa vuoden 2026 puoliväliin mennessä kertomuksen direktiivin säännösten soveltamisesta ja vaikutuksista. Lisäksi komissio ehdotti vuonna 2022 – osana pääomamarkkinaunionia – direktiiviä tiettyjen maksukyvyttömyyslainsäädännön näkökohtien

⁹⁴ KOM(94) 1069. Komissio ehdotti erityisesti kohdennettuja verokannustimia, kuten perintö- ja lahjaverojen ehdollista alentamista sukupolvenvaihdon yhteydessä, ehdollisia veronmaksun lykkäyksiä tai verohelpotuksia uudelleeninvestoinneista taikka erityisiä verokannustimia, joilla kannustetaan yrityksen siirtämiseen työntekijöille. Tavoitteena on varmistaa, että siirtämisestä maksettavat verot eivät vaaranna yrityksen toiminnan jatkuvuutta.

⁹⁵ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/supporting-entrepreneurship/transfer-businesses_en.

⁹⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fdfe129-69bb-11eb-aeb5-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-190448642>.

⁹⁷ COM(2023) 316 final.

⁹⁸ <https://www.earlywarningeurope.eu/mentor-academy>

⁹⁹ COM(2012) 795 final.

yhdenmukaistamisesta¹⁰⁰. Sen innovatiivisin piirre on mikroyrityksiin sovellettavan yksinkertaistetun, nopean ja kustannustehokkaan selvitysmenettelyn käyttöönotto. Komissio kannustaa lainsäätäjää etenemään pikaisesti tämän ehdotuksen käsittelyssä. Tämä on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan varmistaa tehokkaammat maksukyvyyttömyysmenettelyt ja siten lisääntyvät rajat ylittävät investoinnit, myös pk-yritysten osalta.

Komissio aikoo

- **Toimi 19:** arvioida vuoden 2024 toiseen neljännekseen mennessä liiketoiminnan siirtojen toimintaedellytyksiä jäsenvaltioissa yhdessä pk-yritysedustajien verkoston kanssa.

4 Päätelmät

Pk-yritykset toimivat edelleen hyvin epävarmassa taloudellisessa ympäristössä. Sitkeä joskin hidastumassa oleva inflaatio nakertaa edelleen lisäarvoa ja työllisyyttä, ja geopolittisen epävarmuuden vuoksi moniin toimitusketjuihin kohdistuu edelleen jännitteitä.

Sen vuoksi on tarpeen lisätä pk-yrityksille annettavaa poliittista tukea tässä tiedonannossa esitettyjen toimien pohjalta täydentämään rahoitustukea, johon sisältyy komission massiivinen panos yhteensä noin 200 miljardilla eurolla vuoteen 2027 saakka. Kaikki nämä toimet liittyvät pk-yritysten kolmeen keskeiseen toiminnalliseen haasteeseen – hallinnolliseen rasitteeseen, rahoitukseen ja osaamiseen – ja tavoitteena on saavuttaa hyvin konkreettiset tavoitteet: tarjota suotuisa sääntelykehys, vähentää raportointivaatimuksia, yksinkertaistaa verotusta, edistää likviditeettiä, parantaa rahoituksen saantia, tarjota pk-yrityksille oikeanlaista osaamista ja tukea pk-yrityksiä niiden koko elinkaaren ajan.

Kuten komission pk-yritysstrategiassa¹⁰¹ muistutetaan, tehokas apu ja tuki pk-yrityksille edellyttää yhteisiä toimia ja vahvaa kumppanuutta kaikkien toimijoiden – EU:n toimielinten, kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten, pk-yritysten, suurten yritysten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja sijoittajien – kesken. Komissio kehottaa jäsenvaltioita soveltamaan erityisesti ”pienet ensin” -periaatetta kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

Komissio katsoo, että käyttöön on otettava kaikki mahdolliset keinot, joilla voidaan helpottaa ja selkeyttää pk-yritysten toimintaa. Lähestymistavallaan komissio haluaa tarjota pk-yrityksille lyhyen aikavälin helpotusta, luoda perustan niiden pitkän aikavälin kilpailukyvyille ja selviytymiskyvyille sekä edistää oikeudenmukaista ja suotuisaa liiketoimintaympäristöä.

¹⁰⁰ COM(2022) 702 final.

¹⁰¹ COM(2020) 103 final.